

**עין משפט
נר מצוה**

צד:

גיד הנשה פרק שביעי חולין

גז'ין הש"ס

בז א מ"י פ"ח מהל' מאכלות אסורות הל' ד' ע"ש סמג לאוין קלט קמא טושיע יו"ד ס"י סה סעף יא:

בז ב (מ"י פ"ד מהל' מביה) טושיע ח"מ ס"י רכח סעף ו:

רבינו גרשום

משנותן לאחרים: אלא פשיטא במקום שאין מכריזין כלומר במקום שאין רגילין להכריז באותו מקום אין קונה על הכל ישראל מא"י בשר לפיכך בא"י בין שלימה ובין חתוכה אין צריך ליטול ממנה גיד הנשה דלא אתי ישראל מיבן מיניה. אלא פשיטא במקום שמכריזין כלומר במקום שרגילין להכריז ביום שלא הכריזו לא ימכרו לו נבלות וטרפות לא"י שמא יחזור וימכרנה לישראל. ומצעתא בשלא הכריזו כלומר במקום שרגילין להכריז ביום שלא הכריזו אין מוכרין נבלות וטרפות לא"י שמא ימכרנה לישראל ורב אשי אמר כולה במקום שאין מכריזין. ואי פרכת (א) במקום שאין רגילין להכריז אמאי אין מוכרין נבלות וטרפות לא"י והא לא אתי ישראל למיזבן מיניה גזרה שמא ימכרנה לו בפני ישראל: אינהו הוי דקא מטעו כר כלומר הן יודעין שטרפה והא דלא קא מכרו נפל טרפתא לבני חילא כי הויכ דלא מימאסו: הא קא מטעינן ליה. כלומר דאנן נפקין אמרי' ליה דאנן נפקין לקדמותיה וקא מטעינן ליה: איהו הוא דקא מטעי נפשיה כלומר שהוא יודע דלא נפקין לקדמותיה ואף על פי כן קאמר אמאי איצטער רבנן:

אמר אב"י אין רישא וסיפא במקום שאין מכריזין. תימה לאז"י ורצא ורב אשי ברישא היכי משדר ליה חתוכה הא לעיל אמרי' חתוכה אסור גזירה שמא יתנגה לו בפני ישראל אי נמי משום דגניז ליה דעתיה וי"ל דלית להו להנך שינויי אלא שינוייא קמא דאוקי במקום שמכריזין וחתוך דעובד כוכבים מידע ידיע וצחנס פירש בקונטרס אמילתיה דרב אשי דפליג תנא דמתני' אתנא דברייתא דיכול לומר רב אשי (ב) צשינויא קמא דלעיל כדפרישית והא דקתני מציעתא דאין מוכרין נבלות וטרפות לעובד כוכבים מפני שמטעהו דוקא במכירה הוא דאסור לפי שהעובד כוכבים נתן מעות צמורת שחטה אצל בשולה דורון לא חיישין וסיפא דחיש שמא ימכרו לו נבלות וטרפות לא שימכרו צמורת שחטה אלא שמא ימכרו לו ויודיעוהו שהיא טרפה והעובד כוכבי' לא יגיד לו ולהא חיישי אמוראי דהכא והא דקתני ואחד שמא יחזור וימכרנה לישראל לאז"י ורצא איירי במקום שמכריזין ולא הכריזו אצל במקום שאין מכריזין לא חיישין דלמא הדר זצין לה ישראל מיניה אפילו במכירת טבח באיטליא דאיכא ישראל טובא ורב אשי חייש כיון דטובא ישראל קיימי התם דילמא חד מינייהו הדר זצין לה מיניה כדפירש בקונטרס ומיניה להווא שינוייא דמשמי לעיל גזירה שמא יתנגה לו בפני ישראל קשה רישא דהך ברייתא דהוכח לומר דפליג ומפרש ר"ת דלעיל צמנתיתין איירי באומר הישראל לעובד כוכבים שהיא מנוקרת והתם הוא דאסור משום דגונז דעתו אצל שלימה הא חזי ליה עובד כוכבים שלא ניטל הגיד אע"פ שישראל אמר לו שניטל יודע עובד כוכבים שהוא משקר ולכך חיישין נמי בחתוכה שמא יתנגה לו בפני ישראל ויקנה ישראל מן העובד כוכבים אף במקום שאין מכריזין ויאכלנה בגזירה ולא חיש דלמא טרפה היא מאחר שאומר ישראל צשעה שנותנה לעובד כוכבים שתקנה וטרח צה ליטול הגיד עד שראוי לעלמו דלפני' יהא מותר לגנוז דעת העובד כוכבים מ"מ לא מסיק אדעתיה שלהטעותו אומר לו כן והא דדייק מדאיקפד שמואל דאסור לגנוז דעתו יודע היה שמואל שבצנעא נתן לו ולא היה לו לחוש שמא ראה ישראל אחר אלא משום גניבת דעתו וברייתא דקתני וצעובד כוכבים

צין חתוכה וצין שלימה א"ל ליטול הימנה גיד הנשה התם כשנתן לו סתם ולא אמר לו שהיא מנוקרת דאיהו דאטעי אנפשיה וגם ליכא למיחש דלמא חזי ליה ישראל וצין ליה מן העובד כוכבים דצמקום שאין מכריזין איירי וחיש שמא אחר שניטל הגיד נודע לו שהיא טרפה ולכך נותנה לעובד כוכבים אצל היכא דאמר לעובד כוכבים שהיא מנוקרת לא חיש דלמא טרפה היא דאי טרפה היא מאי נפקא מיניה דניקור הרי אינה ראויה לעלמו ומציעתא דאין מוכרין נבלות וטרפות לעובד כוכבים *היינו כשאומר לו דכשרה היא ולכך

אסור משום דמטעהו וגם משום שמא יקנה ישראל ממנו במקום ראהו שאמר לו הישראל כך קא חשיב ישראל הרואה דלהשציח מקחו אומר לו כן דכשרה דמיה יקריס דראויה לימכר לישראל אצל כשאומר דניטל גיד הימנה לא שייך טעם זה דלא עדיפא צהכי ורב אשי סבר דאפילו במקום שאין מכריזין חיישין דישאל השומע לא אסיק אדעתיה דלהשציח מקחו אומר כן ואי"ת ולפלוג וליתני דדידה בגיד ובמקום שאין מכריזין צהכי איירי רישא לאז"י דכשאומר לו שהיא מנוקרת אין לשלוח עד שיטול הימנה גיד הנשה מפני שני דברים אחד מפני שמטעהו ואחד שמא יחזור וימכרנה לישראל וי"ל דנקט נבלה וטרפה לרצותא דקא ס"ד דלא אסור מפני שמטעהו כשמוכר לו בחזקת שחטה לפי שידוע דלהשציח מקחו אומר כן: **אינהו דקא מטעו אנפשייהו בי הא.** פי' בקונטרס והא דקתני לעיל מפני שמטעהו צמוכר לו בחזקת שחטה וכן הפותח חציות המכורות לחנוני כשאומר לו צשצילך אני פותחן דודאי גונז דעתו ואין נראה דהא אלא אם כן הודיעו קתני דמשמע אפילו בסתם אסור ולא שרי אלא צכה"ג ועוד דמאי פריך מרב יהודה דפתח ליה לעולא דהא ודאי שלא היה מטעהו רב יהודה לומר לו צשצילך אני פותחן לכך נראה דהתם צסתם ואסור משום דאין לאורח לאסוקי אדעתיה דמכורות לחנוני אצל הכא איצעי [להן] לאסוקי אדעתייהו דטרפה היא ומר זוטרא איצעי ליה לאסוקי אדעתיה שלא לקראתו היו צאים אלא לזורך עצמם:

והא קא מטעינן צ"ה. ואי"ת והא אין זה טעות כיון דכלאו הכי היו צאים לכדורו דקאמר ליה טפי הוה טרחנא דכה"ג אמרינן לעיל שאני עולא דחציב ליה לרב יהודה וי"ל דלא דמי כלל דלעיל נהי דליכא פסידא כל כך צמה שפותחן כיון שהיו מכורות

אחד מפני האנשים. שעובד כוכבים אנס הוא ומעבד הדינר צידו וגזל את הטבח: כיון דלא אכרו. היום והכל יודעים שאין היום טרפה באיטליא: אפי למיזבן מיניה. ואוכלה בגזירה כצבור שניטל: אלא פשיטא צמקום שאין מכריזין. דלא זצני מיניה אימא מציעתא

כו': אלא צמקום שמכריזין. והיום אירע להם אונס שלא הכריזו הלכך אחי ישראל למיזבן מיניה: אכרוזי הוו מכרוזי. ומדלא אכרוזו לאו טרפה היא ויאכל ומה צכך: רצא אמר כולה צמקום שמכריזין רישא. דקתני וצעובד כוכבים אפילו חתוכה אין צריך ליטול כשהכריזו היום שאותו היום לא יקח ישראל צשר מעובד כוכבים וסיפא נמי דאסור לשלוח דינר ציד עובד כוכבים כשהכריזו היום דהואיל ויש טרפה ימכרנה לו: מציעתא צשלא הכריזו. שאירע להם אונס ולא הכריזו על טרפה שנפלה לידם לפיכך אסור למכרה לעובד כוכבים שמא ימכרנה לישראל דהואיל ומקום שמכריזין הוא והיום לא הכריזו אחי למיזבן מיניה: כולה צמקום שאין מכריזין. ולא זצין ישראל מעובד כוכבים צשר הילכך רישא א"ל ליטול גידה וסיפא נמי אסור לשלוח עובד כוכבים וליקח צשר דכיון דאין מכריזין יש לחוש שמא יש טרפה באיטליא ואין אזו יודעין: ומציעתא. דקתני אסור למכור לעובד כוכבים אם לא הודיעו: גזירה שמא ימכרנה לו. הטבח צפני ישראל וזה הרואה לא שמע מן העצם שהיא טרפה צצור שהיא כשרה. ומיאו צרישא גצי שולח ירך לעובד כוכבים לא גזר שמא יתנגה לו צפני ישראל וקחנה מידו ויאכלנה צגירה דצשלמא גצי מכירת טבח באיטליא קמוצין ליה לעובד כוכבים התם ישראל טובא קיימי וחזו ומיישין דלמא חד מינייהו הדר וצצין לה מיניה אצל שולח לעובד כוכבים צציתו הוא ומי ראה ואת"ל יראה אדם לא גזרינן כולי האי שמא יקחנה זה דכ"ע לא זצני צישראל ותנא דמתני' פליג אתנא דברייתא וגזר צה כדלאומנא לעיל גזירה שמא יתנגה לו כו': נפל צישראל צצני חילא. צא לדינו צשר לעובדי כוכבים: לא זצני. דגנאי הוא להם מאחר שאין אנו רוצים לאוכלה: אינהו הוו דקא מטעו אנפשייהו. דלא משיילי אי טרפה אי כשרה. והאי דקתני לעיל מפני שמטעהו צמוכר לו בחזקת שחטה וכן הפותח חציות המכורות לחנוני דאומר לו צשצילך אני פותחם דודאי גונז דעתו: הוו אסו לסיכרא פגעו אהדדי. וכצבור מר זוטרא שלקראתו ילאו: כולי האי. ילאתם יותר מדאי: לא הוה ידעין. ולעשות עסקינו ולילך למקום אחר ילאנו: דאלחשפיה לדעתיה. שהיה צצור תחלה שצצדנוהו: והא קמטעינן ליה. אם לא הייתי מגלהו היה מחזיק לנו טובה חנם: איהו הוא דמטעי אנפשיה. אחרי שאנו לא אחרנו לו לקראתך ילאנו: אי

שחטה וכן הפותח חציות המכורות לחנוני דאומר לו צשצילך אני פותחם דודאי גונז דעתו: הוו אסו לסיכרא פגעו אהדדי. וכצבור מר זוטרא שלקראתו ילאו: כולי האי. ילאתם יותר מדאי: לא הוה ידעין. ולעשות עסקינו ולילך למקום אחר ילאנו: דאלחשפיה לדעתיה. שהיה צצור תחלה שצצדנוהו: והא קמטעינן ליה. אם לא הייתי מגלהו היה מחזיק לנו טובה חנם: איהו הוא דמטעי אנפשיה. אחרי שאנו לא אחרנו לו לקראתך ילאנו: אי

אסור משום דמטעהו וגם משום שמא יקנה ישראל ממנו במקום ראהו שאמר לו הישראל כך קא חשיב ישראל הרואה דלהשציח מקחו אומר לו כן דכשרה דמיה יקריס דראויה לימכר לישראל אצל כשאומר דניטל גיד הימנה לא שייך טעם זה דלא עדיפא צהכי ורב אשי סבר דאפילו במקום שאין מכריזין חיישין דישאל השומע לא אסיק אדעתיה דלהשציח מקחו אומר כן ואי"ת ולפלוג וליתני דדידה בגיד ובמקום שאין מכריזין צהכי איירי רישא לאז"י דכשאומר לו שהיא מנוקרת אין לשלוח עד שיטול הימנה גיד הנשה מפני שני דברים אחד מפני שמטעהו ואחד שמא יחזור וימכרנה לישראל וי"ל דנקט נבלה וטרפה לרצותא דקא ס"ד דלא אסור מפני שמטעהו כשמוכר לו בחזקת שחטה לפי שידוע דלהשציח מקחו אומר כן: **אינהו דקא מטעו אנפשייהו בי הא.** פי' בקונטרס והא דקתני לעיל מפני שמטעהו צמוכר לו בחזקת שחטה וכן הפותח חציות המכורות לחנוני כשאומר לו צשצילך אני פותחן דודאי גונז דעתו ואין נראה דהא אלא אם כן הודיעו קתני דמשמע אפילו בסתם אסור ולא שרי אלא צכה"ג ועוד דמאי פריך מרב יהודה דפתח ליה לעולא דהא ודאי שלא היה מטעהו רב יהודה לומר לו צשצילך אני פותחן לכך נראה דהתם צסתם ואסור משום דאין לאורח לאסוקי אדעתיה דמכורות לחנוני אצל הכא איצעי [להן] לאסוקי אדעתייהו דטרפה היא ומר זוטרא איצעי ליה לאסוקי אדעתיה שלא לקראתו היו צאים אלא לזורך עצמם:

והא קא מטעינן צ"ה. ואי"ת והא אין זה טעות כיון דכלאו הכי היו צאים לכדורו דקאמר ליה טפי הוה טרחנא דכה"ג אמרינן לעיל שאני עולא דחציב ליה לרב יהודה וי"ל דלא דמי כלל דלעיל נהי דליכא פסידא כל כך צמה שפותחן כיון שהיו מכורות

לחנוני מ"מ צעצורו פתחן וכיון דאפילו לא היו מכורות היה פותחן צעצורו לא הוצרך להודיעו כלל אצל הכא לא צאו כלל צעצורו:

^{[אין}

תוס' ד"ה אמר וכו' חיינו כשאומר לו דבשרה היא. ע"י לקמן דף קו ע"א ובמהש"א שם:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אמר וכו' דיטול לומר רב אשי בשינויאר:

מסורת הש"ס

(א) צ"מ כד: (ב) פסחים ט: נדה י"ז. כטובות טו:, (ג) מכשירין פ"ב נ"מ"ט ע"ש, (ד) (למח במשנה), (ה) שקלים פ"ו מ"ג, (ו) זבחים ט. וט"ז, (ז) (נ"ל במשניות), (ח) [לקמן מז:], (ט) [דף עד:].

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אמר רב וכו' מרובא דעלמא ותלפיה ואפילו בבהמה שלימה וחומרא בעלמא הוא הס"ד והואר נתקח: (ב) ד"ה הכא וכו' היינו סופא וכו' וינכשניהו דרניידיד:

מובא רש"י

בשר כיון שנתעלם מן העין אסור. ואפילו מלי ביתא צביט ישראל (ב"צה) שמה נתחלף צביטה (ב"מ כד:). ולקח ממתא מהן. צנקוס קביעות (כתובות טו.). בתוך המות (פסחים טו.). ספקא אסור. דכל קצוע שנטלו ממקוס קצוע. אין הולטין זו אחר הרוג, אלא הכי הוא כמתה על מחסה וספק אסורא לחומרא (פסחים טו.) וכיון שקטו ממקוס הקביעות מחקין לה כמתה על מחסה (נדה יח.). ובנמצא. כשר הנמלא בקרקע בין חנויות (פסחים טש) כשר הנמלא בשוק ולא ידעינן מאיה פירש (כתובות טז) דהיא ליה מפרש מהן ולא לקחו ממקוס הקביעות (נדה טז.). הלך אחר הרוב. ומותר לכל דברים מרובא פריש (שם) דיוון דפריש אין כאן תורת קצוע (פסחים טש) הואיל ובהא לפטיו לא נתקוס קביעות לקחה וכבר פירשה על ידי אחר וכל דפריש מרובא פריש (כתובות טש).

רבינו גרשום

אי הוה פייסת מינאי כלומר אי הוה עבדת לי ניה נפשא: מפני שוטה זה שעשה שלא כהוגן. כלומר שמכר בשוק טרפה במקום שמובדקין כשרה אנו נאסור כל המקולין אע"ג דטבחי ישראל בשר שנמצא ביד א"י הוא אסור שמכרו לו טרפה: הא לאו הכי אסור כלומר היכא דאיכא טרפה אחת במקולין בשר שנמצא ביד א"י דאיכא למימר דאותה טרפה מכרו לו והתניא רבי אומר מקולין כו' שאני תלם דאיתחזק איסורא כלומר כי איתחזק טרפה במקולין לא אמרי' בשר שנמצא ביד עובד כוכבים מותר: מיתבי ר' אומר מקולין וטבחי ישראל כו' כלומר והא הכא דנתעלה מן העין ומותר: נמצא ביד עובד כוכבים שאני כלומר

אי הווס פייסת מינאי. אם היית שלם עמי. שונאים היו זה לזה:

דעבדי אתמול. ששחטתי אתמול: **שעשה שלא כהוגן**. שמכר טרפה לעובד כוכבים למוכרה במקולין והטעה את חצירו ולקח מן העובד כוכבים: **אנו נאסור**. בתמיה מליקח בשר היום מן העובד כוכבים במקולין הואיל ורוב טבחי ישראל: **מקולין**. מיישלי"ת: **מקולין** ו**טבחי** **ישראל**. כלומר מקולין העומדין בעיר וטבחי ישראל מתעסקין בהם: **בשר הנמלא ביד עובד כוכבים**. שם שלוקחו מן הטבחים להשתכר זו דהוא ודאי לא שחטה: **מותר**. דבמר רוב טבחים אזלינן ולטרפה ליכא למיחש דאס איתא דאיכא טרפה לא הוה מוצין ליה כדי למוכרה במקולין: **דאיכון ללעוריה לחבריה**. ושקר דבר: **אנו נאסור**. היום את המקולין שצעיר וליקח בשר מן העובד כוכבים אף היום מותרים הואיל ולא הכריזו: ומקשינן **ענמא ללעוריה הא**. אמת דכריו נאסרין והתניא כו' וכיון דבחזקת היתר הן משום חד עובד כוכבים מי מתסרי כולהו: **דאיתחזק איסורא**. דטרפה וזה לא נוהר בה שהרי מכרה לעובד כוכבים ויש לחוש שמכר הימנה לעובדי כוכבים הרבה: **שנתעלם מן העין**. שהיה שעה אחת שלא ראהו ואפילו היה מונח על שלחנו: **אסור**. שמה נתחלף צביטה: **נמלא ביד עובד כוכבים** לא שחטה וטרפה לא מכרו לו למוכרה כאן אבל בשר המונח שמה עורבים חלפוהו: **ספקא אסור**. דנפקא לן מקראי בפרק בתרא דיומא (דף פז: ופ"ק דכתובות (דף טו.) כל קצוע כמתה על מחסה דמי וזה מן הקצוע לקח אבל נמלא דנייד הלך אחר הרוב דהשתא לאו קצוע הוא: **מלא בה בשר**. משנה היא ^(א) בטהרות עיר שישאלו ועובדי כוכבים דרין בה: **הלך אחר רוב טבחים**. אם רובין ישראל כשר: ואם **במוש**. אם ע"פ שהטבחים רובין ישראל אחר רוב אזלינן בשר שצעיר אזלינן דמבושל לאו מטבחים נפל ואפילו רוב טבחים ישראל אסור דשמה עובד כוכבים בשלו: **אי עובד כוכבים נקיט ודאי** בנמלא מוטל לארץ קאמר וקאמר

כרוב טבחי ישראל מותר: **צעומד ורואהו**. משעה שנפל מיד האדם לשם ועבודו ביד הצבלים לא נאסר ואפי' היה עובד כוכבים דהא נמלא ביד עובד כוכבים מותר: **נמלא בגזולין**. משנה היא במסכת שקלים בשר הנמלא בעורה אברים עולות שכן דרך לנתחה לנתחים נמלא בגזולין אברים נבלות שכן דרך לחתכה לאברים ולהשליכה לאשפה: **חסיכות מותרות**. וכרוב טבחי ישראל קאמר וכיון דנתחתות לחתיכות ודאי לאכילה קיימי: **מוסרוס משום נבלה**. דלא מנמאי ואי אכיל לה לא לקי דספק הוא ומינה בלכילה אסורה ואילו אברים גינהו מחזקין להו בודאי נבלה ולקי: **והא דבר**. דנתעלם מן העין: **אחברא דאיפשטיס**. על מקוס מעבר של אותו נהר:

מחזור

טרפה ולא אזלינן בתר רוב בהמות דכשרות אע"ג דלקמן שרי כבדי וכולייתא דשדו עורבי צמעלי יומא דכפורי משום דהיתרא כשיח טפי ולא חיישינן דלמא של טרפות הן כדפירש בקונטרס התם לקמן משום דרוב בהמות אינן טרפות ונראה דתקנתא בעלמא הוא שעשו חכמים במקוס שאין מכריזין שלא לקנות מן העובדי כוכבים לכתחלה אע"פ שרוב טבחי ישראל וכן במקוס שמכריזין והכריזו שלא לקנות משום עובד כוכבים כי ההיא דאמר (מה דף סא:)‏ בגד שאבד זו כלאים לא ימכרנו לעובד כוכבים דלמא אחי לנצוי לישראל אע"ג דמן הדין לא הוה לן למיחש דלזלינן בתר רובא: **הכא נמי בשנמצא ביד עובד בובבים**. וא"ת דאמר צפ"ק דפסחים (דף טז: וסג ד"ה היינו) תשעה צבורים של מנה ואחד של חמץ ואחא עכבר ושקל כו' היינו תשעה חנויות דספקין אסור פירש ואחא עכבר ושקל היינו סיפא והשתא יש שקל נמי עכבר מן הצבורים לישתרי כי הכא דשרינן נמלא ביד עובד כוכבים דמה לי נמלא צפי עכבר ומה לי נמלא ביד עובד כוכבים דלזלינן בתר הרוב ויש לומר דהתם איירי שראינו שלקח מן הצבורים שנוכל הספק במקוס הקביעות וצפ' התעברות (וצמים דף עג:) דפרין ונכשניהו ^(א) וניניידו ונימא כל דפריש מרובא פריש ומאי קושיא והלא כיון דחזינן בשעה שפירש דמתייליד ספקא במקוס קביעות הוי כמתה על מחסה יש לומר דהתם פריך שנעשה צענין זה שלא נראה בשעה שיפרוש וא"ת דהתם משני גזירה שמה יקח מן הקצוע אמאי לא אסרינן הכא נמי גזי נמלא ביד עובד כוכבים משום גזירה שמה יקח מן הקצוע וכו"ת דהתם נמי אם פירשו מעצמם שרי אלא דלכתחלה הוא דאסור לעשות כן גזירה שמה יקח מן הקצוע דא"כ אמאי ירעו עד שיסתאבזו כיון דפירשו מעצמם מותרים ותו הא דאמרין התס"י כוס של עובד כוכבים שנפל לזאור מלא כוסות כולן אסורים פירש א' מהם לרבוז ומרבוז לרבוז מותרין למה לי נתערב צרבוז כיון דפירש הוא מותר דמרבוז פריש אלא משמע דאסור גזירה שמה יקח מן הקצוע ואין סברא לחלק בין קדשים ועבודת כוכבים לשאר איסורים וי"ל דהכל לא שייך כלל למיגזר שמה יקח מן הקצוע כיון שהאיסור ידוע ממקומו ואין מנות המוכרת נבלה מעוברת אלא ידועה במקומה אבל כשהאיסור מעובר אי שרי ליה כי פריש אחי ליקח מן הקצוע ודוקא התם שהאיסור מעובר צהיתר ור"ת היה ממיר כשנכנס ואז בעדר ודרס שנים או שלשה טלאים כל חד וחד מטעם כל דפריש מרובא קפריש ואין נראה אלא דוקא כשהאיסור ידוע כדפירשמי:

גיד הנשה פרק שביעי חולין

צה.

אנן נאסור את כל המקולין. מקולין הם אותם עובדי כוכבים שלוקחין בשר מן הטבח להשתכר זו וקאמר דלין לנו לאסור מליקח בשר היום משאר מקולין ולחוש שכמו שמכרה לזה טרפה למוכרה במקולין אע"פ שלא הכריזו כן מכר לאחרים המוכרים במקולין או כמו שמכר זה הטבח טרפה כמו כן עשו שאר טבחים זה אין לחוש ושרו שאר מקולין הואיל ורוב טבחי ישראל לצד מההוא עובד כוכבים דזבנה מיניה: **רבי צמעמיה דאמר מקולין וטבחי ישראל בשר הנמצא ביד עובר בובבים מותר**. ולא חיישינן שמא יציא עובד כוכבים מנבלה שצביחו למכור במקולין או אם מכר אחד מן הטבחים טרפה לעובד כוכבים בזה לקנות ממנו לאכילה ולא כדי למכור במקולין אין לאסור צבזיל כך מקולין דעובדי כוכבים דבמר רוב בשר אזלינן שקוניס מטבחים ישראל כדי למכור במקולין שהיא כשירה: **מעמא דאיכוון לצעוריה הא לאו הכי אסור והתניא בו'**. פירוש דשרינן בשר הנמלא ביד עובד כוכבים דלזלינן בתר רובא ולא חיישינן שמא הציא נבלה מצימו למכור במקולין הכא נמי ניזיל בתר רובא ולא נייחש לשאר מקולין ומשני שאני התם דאיתחזק איסורא פירוש הוחזק שיש איסור במקולין: **אמר רב בשר שנתעלה מן העין אסור**. ואפילו צעיר שיש בה רוב טבחי ישראל דחיישינן שמא עורבין אייתו נבלה מרובא דעלמא וחלפיהו ^(א) וחומרא בעלמא הוא משום עובדא דהוה כדלקמן:

ספקא אסור. דכל קצוע כמתה על מחסה דמי והא דקיי"ל^(א) מדאורייתא חד בתרי בטיל היינו היכא שמעורב ואינו ניכר האיסור אבל הכא ידוע האיסור בדוכתיה ומנות המוכרת בשר נבלה ודבבר חשוב אפי' מעורב לא בטיל ואמר כל קצוע כו' כדאמר צפ' התערוצת (וצמים עג.) גזי תערוצת בעלי חיים דחשזיי ולא צטלי דפרין ונמשוך ונקריב חד מינייהו ונימא לן דפריש מרובא פריש ומשני נמשוך בתמיה הוה ליה קצוע וכל קצוע כו' ועיקר הטעם אינו משום קצוע אלא משום דבעלי חיים לא צטלי כמו דבר שדרכו לימנות: **ובנמצא הלך**

אחר הרוב. וא"ת דצמקוס שמכריזין והכריזו משום טרפה אחת אסרינן כל המקולין של עובדי כוכבים ולא אזלינן בתר דישאל דהוי רובא וכשר וכן צמקוס שאין מכריזין לא אזלינן בתר רוב כשרים ומינה איכא למימר דהתם משום דמקולין הוו להו קצוע אבל קשה דבשר הנמלא ביד עובד כוכבים שלא במקולין אסור ציוס שהכריזו ולא אמרינן הלך אחר הרוב אע"ג דשרינן הכא נמלא ביד עובד כוכבים דמסתברא דהא דאמר רבי לעיל מקולין וטבחי ישראל בשר הנמלא ביד עובד כוכבים מותר היינו צמקוס שמכריזין ולא הכריזו אבל הכריזו אסור אף על גב דקתני נמלא דמשמע שלא במקולין ועוד דאסרינן צמקוס שאין מכריזין לקנות מן העובד כוכבים במקולין אע"פ שרוב טבחי ישראל דחיישינן דלמא אתרמי לטעמי ישראל אע"פ שרוב טבחי עורבי צמעלי יומא דכפורי משום דהיתרא כשיח טפי ולא חיישינן דלמא של טרפות אינן טרפות ונראה דתקנתא בעלמא הוא שעשו חכמים במקוס שאין מכריזין שלא לקנות מן העובדי כוכבים לכתחלה אע"פ שרוב טבחי ישראל וכן במקוס שמכריזין והכריזו שלא לקנות משום עובד כוכבים כי ההיא דאמר (מה דף סא:)‏ בגד שאבד זו כלאים לא ימכרנו לעובד כוכבים דלמא אחי לנצוי לישראל אע"ג דמן הדין לא הוה לן למיחש דלזלינן בתר רובא: **הכא נמי בשנמצא ביד עובד בובבים**. וא"ת דאמר צפ"ק דפסחים (דף טז: וסג ד"ה היינו) תשעה צבורים של מנה ואחד של חמץ ואחא עכבר ושקל כו' היינו תשעה חנויות דספקין אסור פירש ואחא עכבר ושקל היינו סיפא והשתא יש שקל נמי עכבר מן הצבורים לישתרי כי הכא דשרינן נמלא ביד עובד כוכבים דמה לי נמלא צפי עכבר ומה לי נמלא ביד עובד כוכבים דלזלינן בתר הרוב ויש לומר דהתם איירי שראינו שלקח מן הצבורים שנוכל הספק במקוס הקביעות וצפ' התעברות (וצמים דף עג:) דפרין ונכשניהו ^(א) וניניידו ונימא כל דפריש מרובא פריש ומאי קושיא והלא כיון דחזינן בשעה שפירש דמתייליד ספקא במקוס קביעות הוי כמתה על מחסה יש לומר דהתם פריך שנעשה צענין זה שלא נראה בשעה שיפרוש וא"ת דהתם משני גזירה שמה יקח מן הקצוע אמאי לא אסרינן הכא נמי גזי נמלא ביד עובד כוכבים משום גזירה שמה יקח מן הקצוע וכו"ת דהתם נמי אם פירשו מעצמם שרי אלא דלכתחלה הוא דאסור לעשות כן גזירה שמה יקח מן הקצוע דא"כ אמאי ירעו עד שיסתאבזו כיון דפירשו מעצמם מותרים ותו הא דאמרין התס"י כוס של עובד כוכבים שנפל לזאור מלא כוסות כולן אסורים פירש א' מהם לרבוז ומרבוז לרבוז מותרין למה לי נתערב צרבוז כיון דפירש הוא מותר דמרבוז פריש אלא משמע דאסור גזירה שמה יקח מן הקצוע ואין סברא לחלק בין קדשים ועבודת כוכבים לשאר איסורים וי"ל דהכל לא שייך כלל למיגזר שמה יקח מן הקצוע כיון שהאיסור ידוע ממקומו ואין מנות המוכרת נבלה מעוברת אלא ידועה במקומה אבל כשהאיסור מעובר אי שרי ליה כי פריש אחי ליקח מן הקצוע ודוקא התם שהאיסור מעובר צהיתר ור"ת היה ממיר כשנכנס ואז בעדר ודרס שנים או שלשה טלאים כל חד וחד מטעם כל דפריש מרובא קפריש ואין נראה אלא דוקא כשהאיסור ידוע כדפירשמי:

אסיק

עין משפט ור מצה

מח א ב מיי פ"ח מהל' מאלכות אסורות הל' יא יב סנה לאוין קמא ט"ע ג י"ד סי' סג סעף ב:

מב ג מיי שס הלכה יא קמג שס טו"ע י"ד סי' קי סעף ג:

ג ד מיי פ"י"ט מלכות פסולי המוקדשין הל' ד:

לעזי רש"י

מיישלי"ת (מיישילי"י שן. אטליוס.

רבינו גרשום (המשך)

דאמרי' ליה מאן הדיב לך הא בישראל. אי ישראל יתב ליה מותר ואי עובד כוכבים ידיב ליה אסור: ובנמצא הלך אחר הרוב כלומר אע"ג דנתעלם מן העין: ח"ש מצא בה בשר כלומר בעיר מצא אחר הורוב טבחים כלומר אחר דרוב טבחים שרי מותר ואי מבושל הלך אחר רוב אוכלי בשר כלומר ואם אומות העולם ואע"פ שנטעל מן אסור והא הכא חזינן אם חי הוא הלך אחר רוב הטבחים ואע"פ שנתעלם מן העין. וכי הימא רבא נמי בנמצא ביד עובד כוכבים דהלך אחר רוב טבחים א"כ למה אזלינן אחר רוב אוכלי בשר ניחוי אי עובד כוכבים נקיט ליה אי ישראל נקיט ליה כלומר קא חזין הכא מצא בה בשר הלך אחר רוב טבחים ורוב טבחי ישראל ומותר בעומד ורואהו משעה שניטל הבשר מן מקולין עד שעה שנפל. ח"ש נמצא הכא נמי בשני נמצא המשנה בבשר שנמצא בעורה איברינן איברינן שלימות הוי אלו עולה דרואי כיון דשלימין הן עולה הן שכן צמינו ונתח אותה לנתחיה ולא נתחיה לנתחיה: חתיכות. של חטאת הן כלומר דחטאת יכולין לחתוך אבר לכמה חתיכות. נמצא בירושלים אכרים שלמים כלומר שלשמים היו נאכלין בכל העיר. נמצאו בגבולין איברינן בבלות דרדאי אם לא היו נבלות לא היו שלימות אלא רדאי נבלות הן והיטילום לאשפה חתיכות מותרות דרדאי כשרות היו ונפלו לאחר מכאן דאם לא היו כשרות לא היו חתוכות מ"מ חזינן הכא מצא בגבולין חתיכות מותרות אע"ג דנתעלם מן העין: מירי הוא טעמא אלא לרב. כלומר בתחלת ההלכה הא איתמר עלה רב אמר מותרת כלומר עלה דרב דמותרת משום נבלה דאניה מטמאה במשא אבל אסורה באכילה כיון דנתעלם מן העין: והא סבור לאו בפירוש איתמר. אמעברא דאישטיא הרי: מחלל רישא כלומר רוחץ במים ראש של בהמה.

עין משפט
נר מצוה

צה:

גיד הנשה פרק שביעי חולין

אסיק תרין אמר רב עבדי נמי הכי אסרינהו ניהלא.
ואי לא אסיק אלא חד לא היה אוסר שהרי ראה שלא היה שם עורב והא לא הוה (א) למיחש שמא שלו נאכד במים והוה אחר אבל השתא דאסיק תרי אסרינן אע"פ שרוב טבחי ישראל הוו שם דחייש שמא עורב הביא מרובא דעלמא והיינו דקאמר דליסורא שביח טפי כלומר להביא משם ולקמן דשרי רב כהנא כדדי וכוליתא דמיימו עורבין ושדו משום דהיתרא שכיחא (א) התם בכל מקומות שסביב שהיו עורבין יכולים להביא משם היו רוב טבחי ישראל:
לא ערים רב עיניה מיניה. לא היה יכול לדקדק מכאן דסביר רב דנשר שנמטעל מן העין אסור דלגמא רוב טבחי עובדי כוכבים היו שם:
כאליעזר עבד אברהם. *ואם תאמר אליעזר היאך נחש למ"ד צפ' ארבעה מיתות (סנהדרין דף טז:) כל האמור צפרשת מכשף בן נח מוחר עליו וי"ל (ו) דהוא תנא סביר שלא נתן לה הנמידים עד שהגידה לו בת מי היא ואע"ג דכתיב (בראשית כד) ויקח האיש נוס והצ וגו' והדר כתיב ויארם בת מי את אֵין מוקדם ומאוחר בתורה וכן מוכח כספרי דכתיב ואשאל אותה ואומר בת מי את:

- ↑ ושמואל מת ויסקדו

1. וכל ישראל ויסקדוהו ברמזה ובעירו וישראל הסיר האבות ואת הדענים מהארץ:
שמואל א כח ג

2. ויאמר אליהם יעקב אביהם אתי שיבילתם ויקח איננו ושמעון איננו ואת בנימן תקחם עלי דיו בלגה:
בראשית מב לו

- ↑

רבינו גרשום

אייתי סילתא כלומר חתיכה של עץ הושיטו לתוך המים והביא שני ראשים.
אמר רב עבדי כי האי גזנא כלומר איכא לאישתרוי כי האי גזנא:
ואי מבכלא מאי כלומר אי לא אמר בפירוש אלא מאתו מעשה דאמר מצינן למיגמר מניה דבשר כיון שנמטעל מן העין אסור.
פרוותא דעובדי כוכבים הוה כלומר מאותו מעשה לא מצינן למיגמר דפרוותא דעובדי כוכבים הוה:
ואלא רב היכי אכיל בשר כלומר כיון דקאמר בשר כיון שנמטעל אסור היכי אכיל בשרא.

איבעית תימא בציינא וחימא כלומר שריר ותחתו ומאותו בשר הוא אוכל.
יומא טבא לגו כלומר סימן טוב שהספיקה באה לקראתו:
הוה כי בועט סדק כלומר כפתח דהוה יכיל למיחוי בביתא.
א"ל קא ספית איסורא ולא איעלמי עינא מניה מחזותא:
ספית איסורא לבני ברת.
דבר חנן בר רבא חתניה הוה והיא הוה ברתיה:
אלא משום דנחיש במברא דאמר מעברא דאתי לאפאי יומא טבא לגו ובשביל שניחש לא רצה לאכול מאותו בשר.

וכי יהונתן בן שאול כר שמעינן ביהונתן בן שאול שניחש בפלשתים והיה אם יאמרו לנו עלו אלינו נעלה אליהם כו' ואם יאמרו לנו נעלה אליהם לא נעלה אליהם שודאי הן יצחו:
בדיק במברא כדאמרינן אי מברא אתי לאפיה הולך ומצלית ואי לא לא אזיל:
שמואל בדיק בספראא אם חזור בפסוק טוב ואם לאו.
בדיק

בינוקא כלומר הולך לתינוקות של בית רבן בשעה שמתחין בדרך ושואל לו הפסוק שבאותה שעה לומר אם טוב הולך ואם לאו אינו הולך:
בית תינוק ואשה כלומר כשמחנך ביהו אם יאירע לו טוב י' פעמים ודאי במזל טוב חינוכו.
וכן שגולד לו תינוק וכן שנשא אשה אם יאירע לו בתחלה ג"כ אם טוב ואם רע ודאי כשם שאירע לו ג"פ מתחלה כן יאירע לו תדיר (תדיר):
בשר בחרוזין מהו.
כלומר אמרינן בשר כיון שנמטעל מן העין כו' ואם יש בשר בחרוזין כמו שתולין הקצבין התחיתוכו ועשה בו הלוקח סימן באותן חרוזין מהו ויכיר התרוזין מהו:
האידיגא דהיתרא שכיחי טפי כלומר שישראל שוחטין בכל מקומות:
אית לך טביעות עינא.
כלומר מכיר אתה אותה:
גבא דבשרא.
כלומר גבא של בהמה חתיכה שלימה שקנה:
קיבורא דתכלתא.
לימש"ל דתכלת דבעינן טוייה לשמה דכתיב ועשו להם ציצית בעינן עשייה לשמה.

אסיק תרין אמר רב עבדי נמי הכי אסרינהו ניהלא.
ואי לא אסיק אלא חד לא היה אוסר שהרי ראה שלא היה שם עורב והא לא הוה (א) למיחש שמא שלו נאכד במים והוה אחר אבל השתא דאסיק תרי אסרינן אע"פ שרוב טבחי ישראל הוו שם דחייש שמא עורב הביא מרובא דעלמא והיינו דקאמר דליסורא שביח טפי כלומר להביא משם ולקמן דשרי רב כהנא כדדי וכוליתא דמיימו עורבין ושדו משום דהיתרא שכיחא (א) התם בכל מקומות שסביב שהיו עורבין יכולים להביא משם היו רוב טבחי ישראל:

לא ערים רב עיניה מיניה. לא היה יכול לדקדק מכאן דסביר רב דנשר שנמטעל מן העין אסור דלגמא רוב טבחי עובדי כוכבים היו שם:
כאליעזר עבד אברהם. *ואם תאמר אליעזר היאך נחש למ"ד צפ' ארבעה מיתות (סנהדרין דף טז:) כל האמור צפרשת מכשף בן נח מוחר עליו וי"ל (ו) דהוא תנא סביר שלא נתן לה הנמידים עד שהגידה לו בת מי היא ואע"ג דכתיב (בראשית כד) ויקח האיש נוס והצ וגו' והדר כתיב ויארם בת מי את אֵין מוקדם ומאוחר בתורה וכן מוכח כספרי דכתיב ואשאל אותה ואומר בת מי את:

- ↑ ושמואל מת ויסקדו

1. וכל ישראל ויסקדוהו ברמזה ובעירו וישראל הסיר האבות ואת הדענים מהארץ:
שמואל א כח ג

2. ויאמר אליהם יעקב אביהם אתי שיבילתם ויקח איננו ושמעון איננו ואת בנימן תקחם עלי דיו בלגה:
בראשית מב לו

- ↑

רבינו גרשום

אייתי סילתא כלומר חתיכה של עץ הושיטו לתוך המים והביא שני ראשים.
אמר רב עבדי כי האי גזנא כלומר איכא לאישתרוי כי האי גזנא:
ואי מבכלא מאי כלומר אי לא אמר בפירוש אלא מאתו מעשה דאמר מצינן למיגמר מניה דבשר כיון שנמטעל מן העין אסור.
פרוותא דעובדי כוכבים הוה כלומר מאותו מעשה לא מצינן למיגמר דפרוותא דעובדי כוכבים הוה:
ואלא רב היכי אכיל בשר כלומר כיון דקאמר בשר כיון שנמטעל אסור היכי אכיל בשרא.

שדר ליה ^אתליסר גמלי ספקי מריפתא אמר אית לי רב בבבל איזיל איחוייה א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר ליה ^יושמואל מת אמר ש"מ נח נפשיה דשמואל ולא היא לא שכיב שמואל אלא כי היכי דלא ליטרח רבי יוחנן תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר בית תינוק ואשה אף על פי שאין נחש יש סימן אמר ר' אלעזר והוא דאיתחזק תלתא זימני דכתיב ^{יב}יוסף איננו ושמעון איננו ואת בנימין תקחו בעא מיניה רב הונא מרב בחרוזין מהו א"ל אל תהי שוטה רב נחמן מנהדרדעא איקלע לגבי רב כהנא לפום נהרא במעלי יומא דכפורי אתו עורבי שדו כבדי וכוליתא אמר ליה שקול ואכול האידיגא דהיתרא שביח טפי רב חייא בר אבין איתבר ליה כרכשא ^א(בי דינא) אתא לקמיה דרב הונא אמר ליה אית לך סימנא בגויה א"ל לא יאית לך טביעות עינא בגויה אמר ליה אין אם כן זיל שקול רב חנינא חזווא איתבר ליה גבא דבשרא אתא לקמיה דרב נחמן אמר ליה אית לך סימנא בגויה אמר ליה לא אית לך טביעות עינא בגויה אמר ליה אין אם כן זיל שקול רב נתן בר אביי איתבר ליה קיבורא דתכלתא אתא לקמיה דרב חסדא אמר ליה אית לך סימנא בגויה אמר ליה לא אית לך טביעות עינא בגויה אמר ליה אין אם כן זיל שקול אמר רבא ^אמרישא הוה אמינא סימנא עדיף מטביעות עינא דהא מהדרנין אבידתא בסימנא ולא

מן העין:
אל תהי שוטה **בחרוים**.
צטאלה זו דודאי זה סימן לשון מורי.
לישנא אחרינא אל תהי שוטה דבחרוזין הרי זה סימן:
איכא דאמרי.
לאו צעיה הוא אלא שמעתא אתמר אמר רב הונא כו':
שדו.
היו משליכין:
האידיגא דהיתרא שפיח טפי.
דהיום רוב שוחטים ישראלים הם ולספק טרפה לא חיישין דרוב צהמות אינן טרפות:
כרכשא.
טבחיא"ל:
רב הונא ס"ל כרצ רציה דאסר בהעלמה ולא קי"ל כוותיה צהא אלא אמתניתין סמכין נמנא בגבוליס) מנא צה צשר) ואע"ג דשנינהו) צעומד ורואהו סינוי דחקי ניניהו וכי קי"ל) הלכתא כרצ צאיסורי גצי פלוגתא דשמואל הוא דאמרינן אבל גצי מתניתין לא ורב כהנא הא קא חזין דל"ל שקול אכול:
קיבורא.
לימויישי"ל:
סלגתא.
כריך להכירה שלא מתחלף בקלא אינן:
דא מהדרין אבידתא.
לכל אדם צסימנין ולא מהדרנין אבידתא בטביעות עינא אלא לצורכא מרבנן צאלו מציאות (צ"מ דג.כ):

מחזור רישא נפל מיניה אול אייתי סילתא

שדא אסיק תרין אמר רב עבדי נמי הכי אסרינהו ניהליה אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב דאיסורא שכיחי דהיתרא לא שכיחי אמר להו דאיסורא שכיחי טפי ^אוכי מבכללא מאי פרוותא דעובדי כוכבים הואי תדע דקאמר להו דאיסורא שכיחי טפי אלא ^ארב היכי אכל בשרא בשעתיה דלא עלים עיניה מיניה איבעית אימא *בציינא וחתומא ואי נמי בבסימנא ^אכי הא דרבה ב"ר הונא מחתך ליה אתלת קרנתא רב הוה קאזיל לבי רב חנן חתניה חוי מברא דקאתי לאפיה אמר מברא קאתי לאפי יומא טבא לגו אול קם אבבא ^אאודיק בבועא דדשא חזוי חיותא דתליא טרף אבבא נפוק אתו כולי עלמא לאפיה אתא טבחי נמי לא עלים רב עיניה מיניה אמר להו איכו השתא ספיתו להו איסורא לבני ברת לא אכל רב מההוא בישרא מ"מ אי משום איעלומו הא לא איעלים אלא דנחיש

והאמר רב ^אכל נחש שאינו כאליעזר עבד אברהם וכיונתן בן שאול אינו נחש אלא סעודת הרשות הואי ורב ילא מתהני מסעודת הרשות רב בדיק במברא ושמואל בדיק בספרא רבי יוחנן ^אבדיק בינוקא כולהו שני דרב הוה כתב ליה רבי יוחנן לקדם רבינו שבבבל כי נח נפשיה הוה כתב לשמואל לקדם חבירינו שבבבל אמר לא ידע לי מידי דרביה אנא כתב שדר ליה עיבורא דרשיתן שני אמר השתא חושבנא בעלמא ידע כתב ^אתליסר גמלי ספקי מריפתא אמר אית לי רב בבבל איזיל איחוייה א"ל לינוקא פסוק לי פסוקך אמר ליה ^יושמואל מת אמר ש"מ נח נפשיה דשמואל ולא היא לא שכיב שמואל אלא כי היכי דלא ליטרח רבי יוחנן תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר בית תינוק ואשה אף על פי שאין נחש יש סימן אמר ר' אלעזר והוא דאיתחזק תלתא זימני דכתיב ^{יב}יוסף איננו ושמעון איננו ואת בנימין תקחו בעא מיניה רב הונא מרב בחרוזין מהו א"ל אל תהי שוטה רב נחמן מנהדרדעא איקלע לגבי רב כהנא לפום נהרא במעלי יומא דכפורי אתו עורבי שדו כבדי וכוליתא אמר ליה שקול ואכול האידיגא דהיתרא שביח טפי רב חייא בר אבין איתבר ליה כרכשא ^א(בי דינא) אתא לקמיה דרב הונא אמר ליה אית לך סימנא בגויה א"ל לא יאית לך טביעות עינא בגויה אמר ליה אין אם כן זיל שקול רב חנינא חזווא איתבר ליה גבא דבשרא אתא לקמיה דרב נחמן אמר ליה אית לך סימנא בגויה אמר ליה לא אית לך טביעות עינא בגויה אמר ליה אין אם כן זיל שקול רב נתן בר אביי איתבר ליה קיבורא דתכלתא אתא לקמיה דרב חסדא אמר ליה אית לך סימנא בגויה אמר ליה לא אית לך טביעות עינא בגויה אמר ליה אין אם כן זיל שקול אמר רבא ^אמרישא הוה אמינא סימנא עדיף מטביעות עינא דהא מהדרנין אבידתא בסימנא ולא

מחזור.
מחללו ומדיחו במים:
סלגא.
סל:
עבדי נמי הכי.
וכי דרך הוא כן שהמאכד חפץ אחד מוצא שנים כלומר אחרים הוו נמי התם צרישא:
דהיתרא לא שכיחי.
בתמיה האץ נמי דהיתרא הוא:
וכי מכללא מאי.
לעיל

^אמינה דכיון שנמטעל אסור מדאסר לראש הנמנא:
ומשני איכא צייניהו דליכא למיסמך אמילתא כולי האץ דאיכא למימר צרוב טבחי ישראל מודה דמותר והכא משום דפרוותא דעובדי כוכבים הואי.
נמל פור"ט ושכיחי דליסורא טפי:
אלא רב היכי איני צשרא.
הואיל ובהעלמה אסר ליה:
ומשני **בשעסיס**.
מיד כשנשטט:
אתאס קרנשא.
לכל חתיכה ג' קרנות ומשום סימן ^אשלא יגנצו ממנה אנשי ביתו:
חוא מצרא.
מעצרות והכר שהיתה צאה מעצר השני לעבר זה:
אמר מצרא אסי לאפאי יומא טבא לגו.
סימן טוב הוא לעובדי דרכים כשהמעצרות צאה לקראתן מאלהי קודם שזימנוה יוס טוב להם צבית אושפיזם צלזונה לילה כשילינו:
אודיק צבועא דדשא.
האיך דרך סדק שצדלת:
איכו השתא.
כלומר אס צשמייתכס השתא:
ספיטו **לשו איסורא לבני צנאי**.
שהעלמתם עיניכם:
דנחיש.
אמעצרא דלתא לאפיה דאמר יומא טבא לגו:
כל נחש שאינו.
סומך עליו ממש כאליעזר עבד אצרכס שאס תשקינא אדכר צה ואס לאו לא אדכר צה:
וכיונתן בן שאול.
אס יאמרו ^א(אלינו עלו) ועלינו:
סעודת הרשות.
בת ת"ח לע"ה צאלו עובדין

(פסחים מט.).
בדיק במצרא.
אס מוומנת לו אזיל ואס בקושי מוצאה לא אזיל:
צינוקא.
דשי"ל ליה פסוק לי פסוקך:
כולאו שני.
דהוה רב קיים צצבל כי הוה כתב ר' יוחנן מארץ ישראל שאלה או תשובה היה כותב צאגרתו לקדם רבינו שצצבל:
אמר.
שמואל:
לא ידע לי מידי דרביה אנא.
לא אוכל לחפש דבר שאהיה אני צקי בו והוא לא שגאו ואהיה רבו:
פליסר גמלי.
לאו דווקא:
ספקי טריפשא.
מיני ספק טרפות.

ואני שמעתי הנין ספקי עופות טמאים דאלו טריפות (לעיל דף סב.):
ציוס פינוק ואשה.
צנה צית או נולד לו בן או נשא אשה:
אע"פ שאין נחש.
שאסור לנחש ולסמוך על הנחש:
יש סימן.
סימנא צעלמא הוי מיהא דאי מכלת בצמורה ראשונה אחר צצנה צית או שגולד המינוק או שנשא אשה סימן הוא שהולך ומצלית ואי לא אל ירגיל לצאת יותר מדאי שיש לחוש שלא יצליח:
סלגתא זימני.
הצליח או לא הצליח:
יוסף איננו ושמעון איננו.
הרי שמים אס את ושמעון תקחו מיד עלי היו כולנה ואין לך צרה שאינה עוברת עלי:
בחרוזין מהו.
נתן בשר בחרוזין רישט"ש ונמטעל

מן העין:
אל תהי שוטה **בחרוים**.
צטאלה זה דודאי זה סימן לשון מורי.
לישנא אחרינא אל תהי שוטה דבחרוזין הרי זה סימן:
איכא דאמרי.
לאו צעיה הוא אלא שמעתא אתמר אמר רב הונא כו':
שדו.
היו משליכין:
האידיגא דהיתרא שפיח טפי.
דהיום רוב שוחטים ישראלים הם ולספק טרפה לא חיישין דרוב צהמות אינן טרפות:
כרכשא.
טבחיא"ל:
רב הונא ס"ל כרצ רציה דאסר בהעלמה ולא קי"ל כוותיה צהא אלא אמתניתין סמכין נמנא בגבוליס) מנא צה צשר) ואע"ג דשנינהו) צעומד ורואהו סינוי דחקי ניניהו וכי קי"ל) הלכתא כרצ צאיסורי גצי פלוגתא דשמואל הוא דאמרינן אבל גצי מתניתין לא ורב כהנא הא קא חזין דל"ל שקול אכול:
קיבורא.
לימויישי"ל:
סלגתא.
כריך להכירה שלא מתחלף בקלא אינן:
דא מהדרין אבידתא.
לכל אדם צסימנין ולא מהדרנין אבידתא בטביעות עינא אלא לצורכא מרבנן צאלו מציאות (צ"מ דג.כ):

להני

בינוקא כלומר הולך לתינוקות של בית רבן בשעה שמתחין בדרך ושואל לו הפסוק שבאותה שעה לומר אם טוב הולך ואם לאו אינו הולך:
בית תינוק ואשה כלומר כשמחנך ביהו אם יאירע לו טוב י' פעמים ודאי במזל טוב חינוכו.
וכן שגולד לו תינוק וכן שנשא אשה אם יאירע לו בתחלה ג"כ אם טוב ואם רע ודאי כשם שאירע לו ג"פ מתחלה כן יאירע לו תדיר (תדיר):
בשר בחרוזין מהו.
כלומר אמרינן בשר כיון שנמטעל מן העין כו' ואם יש בשר בחרוזין כמו שתולין הקצבין התחיתוכו ועשה בו הלוקח סימן באותן חרוזין מהו ויכיר התרוזין מהו:
האידיגא דהיתרא שכיחי טפי כלומר שישראל שוחטין בכל מקומות:
אית לך טביעות עינא.
כלומר מכיר אתה אותה:
גבא דבשרא.
כלומר גבא של בהמה חתיכה שלימה שקנה:
קיבורא דתכלתא.
לימש"ל דתכלת דבעינן טוייה לשמה דכתיב ועשו להם ציצית בעינן עשייה לשמה.

מסורת הש"ס

א) וגי הערוך בערך חל יא מחלילן, ב) וברכות יב. ושי"ן, ג) נער מוס' צ"מ כג: ד"ה מחזרות ומוספות עוד שם כד: ד"ה אלתא, ד) צ"מ כג: ביצה כת, ה) תמ"י של וסקף על פני פסוס ואודיק, ערוך ערך דלק ג'א, ו) ופי מוס' ברכות כ. ד"ה מליסר וברש"י שבת קטז. ד"ה והלא"ש פ"י החציות, צ"ב מליסר עליתא ומוס' צ"ב קלג: ד"ה עליתא, י) וצ"ל צ"י דגא וכ"ל ברירף, יא) וברש"י ש פ"י החציות, יב) וצ"ל מרש, ט) וצ"ל עלו עלני, י) (שמואל א יד), יב) שקלים פ"ו מ"ג, יג) ומכשירין פ"ב מיט", יד) וצ"ל ע"ל, י) (במרות מנ:), ט) ונער מוס' צ"מ כג: ד"ה מחזרות,

כג: ד"ה מחזרות,

כג: ד"ה מחזרות,

גליון הש"ס

תוס' ד"ה כאליעזר כו' ואח"כ ע"י בדרין שמואל א' י"ד ט בברכות:

כג: ד"ה מחזרות,

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה אלתא קרנתא וכו' שלא יגנצו. ג"כ ע"י פרק אל מציאות דף כג ע"ב ופ' אין דין דף כח ע"א פירש"י בענין אחר:
ב) תוס' ד"ה אסיק וכו' לא היה ליה למחש:
ג) בא"י שכיחא טפי הכס:
ד) ד"ה כאליעזר וכו' דהוא תנא סביר. ג"כ ע"י תפנית דף ד בתוס':

כג: ד"ה מחזרות,

זעיר רש"י

פור"ט. נמל. רישט"ש (ריש"ט). בחלים. חותיס. טבחיא"א (טבחיהא"ה). תחולת. לימויישי"ל. פקת (של חוט).

כג: ד"ה מחזרות,

מוסף רש"י

וכי מבכללא מאי. וכי אמר ליה מכללא מאי גרשומתא איכא (ברכות יב.) מה לא יאיתמר מכלל אי ציפוס, הא מהא כללא ספיר שמעינן ומה יש לנו לגמגם צכלל זה (לעיר צד.) דרבה ב"ר הונא. כשהיה שולח בשר לאשתו ציד נכרי, מחתך ליה אחלת קרנתא. עושה חתיכה צת ג' קרנות (ב"ב כג.) כשהיה משלח הבשר צציתו היה רגיל לעשות כל חתיכה צעלת ג' קרנות, וכבר היו מבידין אנשי ביתו שזה היה סימן שלו (ביצה כח.) תליסר גמלי. גזמלא צעלמא הוא (שבת קט).

מסורת הש"ס

א) עינין תוס' ברכות דף נ' ריש ע"א, ב) גיטין כג. ונע"ש דרב יוסף מנשה קושניא וזו היאך סומא וכו', ג) נ"ל כי תרין, ד) לעיל ספ: אא, ה) לעיל אא, ו) לקמן ק.קט.א, ז) בס"א טקף: חייב, ח) עיין לעינ', ט) עיין במפרשי הש"ס על דיבור זה, י) ונע"ש תוס' גיטין כג. ד"ה הא מנין, יא) נ"ש דף ת.א, יב) ונ"ש: ד"ה אודי,

תורה אור השל"ם

1. על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנפש אשר על כף הירך עד היום הזה כי גנע בכף ירך יעקב בגיד הנפש:
בראשית לב לג

גליון הש"ס

תר"ה פלניא (בסה"ד) דפלניא הוא. עיין בב"מ ע ע"א תד"ה חתא:

הגהות הב"ח

א) דלורייתא לר"מ ששט וכו' דלורייתא לר"מ ומאי דשייר:
ב) תוס' ד"ה ולא וכו' בטביעות עינא היינו בטביעות עין גמור וכל היינו:
ג) ד"ה פלנא וכו' וי"ל לדיד דשטור:

מוסף רש"י

אכל מזה כזית ומזה כזית. משני גיד הנשה של שתי ירכות של כהמה אחת (דער' עב:). משל יתין ומשל שמאל (דער' אא.). ר' יהודה אומר אינו סופג אלא ארבעים. ר' יהודה לטעמיה דלמר (לעיל א:). אינו טוגא אלא כחמת (דער' פב:). אכלו. גיד שלם. ואין בו כזית חייב. כחול נמלה כל שהוא, שהוא חייב משום דכריה הוא ומשיב ליטור (דער' אא.).

להני שמעתתא.

דשרי ליטור בטביעות עינא:

שנתן דעתו להכירה בקול ומאצידה לא ילפיין דהתם משום חימוד

הממון חיישינן דלמא משקר דלמר מר (מכות דף כג:). גזל ועריות נפשו של אדם מתאוה להם ומחמדתן:
סדע. דטביעות עינא עדיפא:

פלניא דהכי סימניה.

פלניא דהכי סימניה. פלוגי הרג את הנפש ואין אנו מכירין בו מעולם אלא סימנין קך וכך היו צנופו וצכליו של הורג:
טביעות עינא איס לן בגויה. ומכירין אנו זו:
ואילו איס ליה. לשליח:
טביעות עינא בגויה. שמכירו:
בתנ"י שיטול אם כולו.

יטעט אחריו וסתם משנה ר"מ דלמר

(לעיל דף כג:). חטיטה בעי:
אכלו ואין זו כזית.

משום דכריה הוא וחייב בכל שהוא וכדלמרינן במסכת

מכות (דף יג:). אי אסת מודיס לי

באוכל נמלה כל שהוא שהוא חייב

אמרו לו מפני שהוא ככרייתא:
אינו סופג אלא ארבעים.

דאינו נוהג

אלא בחתא:
גב' בר פיולי. כך

שמו:
גאים ליה. כרבי יהודה לא

היה מחטט אלא גומם מלמעלה:

אמר ליה לא תירסת. לא בע"ה ולא

ברעע אני חושדך:
דאורי לך.

לעשות לך כרבי יהודה אורי לך:

ומאי דשייר דרענן לר"מ. דמדרבנן

הוא דבעי רבי מאיר חטיטה:
שעל הכף.

דלע"פ שהגיד ארוך אין

אסור אלא מה שסוכב על הכף:

כף. בשר הסוכב את הקולית ודבוק

לעסם והגיד הארוך סוכב מקצתו

על גבי אותו בשר:
אמר רב פפא

בסנאי. כדמפרש ואזיל דרבנן אית

להו לשמואל ורבי יהודה לית ליה

דשמואל:
י' סתם אכילה בזכית:

כמאן אורי ליה אלא אמר רב

ששת מאי דשקל בר פיולי דאורייתא ^{א)}

ומאי דשייר דרבנן לר"מ דאי רבי יהודה

אפילו מדרבנן שרי:
האוכל מגיד הנשה

[וכו']: אמר שמואל י"א אסרה תורה

אלא שעל הכף

בלבד שנאמר ^יעל כף הירך אמר רב

פפא כהנאי ^{יב}אכלו ואין בו כזית

חייב רבי יהודה אומר עד שיהא בו כזית

מ"מ דרבנן ^{יג}בריה (בפני עצמה) היא ^{יד)}

ודרבנן ולר"מ הוי דלורייתא כל כמה

שאושר רבי יהודה כדלמרגן בסמוך

דשקל דלורייתא לר"מ ^{טז)}דקתני וחכמים

אומרים נאמינס:
מאי טעמא דרבנן

בריה היא. ובסוף פירקין (דף קג:)

נמי אמרינן כי האי גוונא אכל כפור

טהורה בחייה בכל שהוא בזמיתה

בזית וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

וכו' וזוהי כזית וזוהי כזית וזוהי כזית

גיד הנשה פרק שביעי חולין

ול"א מהדרינן בטביעות עינא.

תימא דשאני התם דחשדינן ליה

דילמא משקר שאינה שלו דהא

לזורבא מרבנן מיידי בטביעות עין כל דהו

והא דמהדרינן לזורבא מרבנן בטביעות עינא

ו"ל דהכא מיידי בטביעות עין כל דהו

והא דמהדרינן לזורבא מרבנן בטביעות עינא

ו"ל דהיינו בטביעות עין גמור דכל

הני אמוראי דהכא לא היה להם

טביעות עין גמור דאי לאו הכי מה

היה להם לישאל אי הוו ידעי בודאי

לא הוו מסופקים כלל:

פלניא דהאי סימניה והאי סימניה

קמ"ל נפשא דא קמלינן ליה.

וא"ת והלא משיאין אשה על פי

סימנים להך לישנא דלמר רבא

סימנין דלורייתא צ"י בתרא דיצמות

(דף קב.) ואם לאחר שנשאת בלו עדים

שזינתה קטלינן לה דסמכין אסימנין

ולחזיקה בחזקת אשת איש מן השני

ואפילו נתזכר ע"י עדים שבעלה

הראשון כבר היה מת בשעת הזנות

ולא אמרינן שמא בעלה היה חי

בשעת קידושיה ואין קידושיה קדושין

ו"ל דכתי האי גוונא נמי לא סמכין

אסימנין למיקטלה ולהחזיקה בששת

איש מן השני אלא אמרינן שמא היה חי

בעלה ולא הוו קידושיה קדושין וכן

אם נשאת על פי עד אחד וזינתה לא

קטלינן לה לע"פ שבעלה הראשון נודע

שהיה מת כבר בשעת הזנות דלא

לכל דבר מהימנינן ליה דאין האחין

יורדים לנחלה על פיו וגם לרמה

אסורה וא"ת והיאך מחזיקין שטר חזו

בסימנים והא אי אמו סהדי ואמרי

פלוגי דהאי סימניה והאי סימניה לזה

מפלוגי לא מפקין ו"ל דלא דמי

^{א)} שטר שאין אדם מוחזק בו שיאמר

שלי הוא מהדרינן שפיר אכל ממון

שביד הצעלים אין להוציא ע"י סימנין

דה"נ לא הוה מפקין חפץ מיד

בעלים אי אמו סהדי ואמרי ההוא

חפץ דהאי סימניה והאי סימניה

^{ב)} דפלניא הוא:
מבבב דשייר

דרבנן ד"ר יהודה. לכאורה משמע

דלרבי יהודה נמי אית ליה דלורייתא

^{ג)} ולרבי יהודה דרבנן נמי לא שיר אכל אין

נראה לומר כן דאם כן הווי שלשה

מחלוקות בדלורייתא דר' יהודה פליג

אההוא תנא דלמר לא אסרה תורה

אלא שעל הכף בלבד כדלמר כדלמר

בסמוך ולא מסתברא לומר כן דבשלמא

רבי יהודה ות"ק ידיה פליגי בדרש דעל

כף הירך כדשמואל אלא רבי מאיר ורבי

יהודה במאי פליגי וא"ת ומנא לן דשקל

בר פיולי דלורייתא לר"מ דילמא סבר

ר' מאיר דלא אסרה תורה אלא שעל

הכף בלבד כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר כדלמר

צו.

עין משפט

נר מצוה

בז א מיי' פ"ח מהל' מאלכות אסורות הל"ז

סוג לאוין קלט טוש"ע יו"ד סי' סה סעיף ח:

בז ב מיי' שם הל"ז: נח ג מיי' שם הל"ג:

בב ד מיי' שם הל' [א] ב טוש"ע יו"ד סי' ק

סעיף א בצה"ה:

רבינו גרשום

בר פיולי גרסינן וקא מנכר

אטמא קא מנכר הירך מגיד

הנשה חזייה דקא גייס.

כלומר שהיה גוממו עם

השופי ולא מחטט אחריו:

דאורי לך כר' יהודה אורי

לך. כלומר דחזינן דמיקל

דאמר כדי לקיים בו מצות

נטילה: מאי דשקיל בר

פיולי דאורייתא כלומר מה

דשקיל בר פיולי אסור מן

התורה לר' יהודה מכלל

דשייר כו' כלומר מכלל

דמאי דשייר אסור מדרבנן

לר' יהודה ואלא דאורי ליה

דלא היה מחטט אחריו

אלא היה גוממו כמאן

אורי ליה כיון דמאי דשייר

אסור מדרבנן כמאן אורי

ליה: לא אסרה תורה אלא

שעל הכף בלבד. כלומר

שעל השופי בלבד לאפוקי

סוף הגיד שחזין לשופי

שמותר מדאורייתא: